

แบบประเมิน ความฉลาดทางอารมณ์ เด็กอายุ 3-5 ปี

ความหมายของความฉลาดทางอารมณ์เด็ก

หมายถึง ความสามารถในการรู้จัก เข้าใจและควบคุมอารมณ์ของตนเองได้สอดคล้องกับวัย มีการประพฤติปฏิบัติตนในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างเหมาะสมและมีความสุข ความฉลาดทางอารมณ์เป็นคุณลักษณะพื้นฐานสำคัญที่จะนำไปสู่ความเป็นผู้ใหญ่ ทั้งความคิด อารมณ์ และพฤติกรรม

การประเมินความฉลาดทางอารมณ์เด็ก

การประเมินความฉลาดทางอารมณ์เด็กจะช่วยให้ครู/ผู้ดูแลเด็ก ได้ทราบถึงจุดดีจุดเด่นของลักษณะความฉลาดทางอารมณ์ที่ควรส่งเสริมและจุดอ่อนที่ควรพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นต่อไป รวมทั้งสามารถใช้ในการติดตามเพื่อดูพัฒนาการทางอารมณ์ว่ามีความก้าวหน้ามากน้อยเพียงใดเมื่ออายุเพิ่มขึ้น

การประเมินความฉลาดทางอารมณ์เด็ก ประเมินคุณลักษณะ 3 ด้าน คือ

- 1. ด้านดี** เป็นความพร้อมทางอารมณ์ที่จะอยู่ร่วมกับผู้อื่น โดยประเมินจากการรู้จักอารมณ์ การมีน้ำใจ และการรู้ว่าจะไร้อะไรผิด
- 2. ด้านเก่ง** คือความพร้อมที่จะพัฒนาตนไปสู่ความสำเร็จ โดยประเมินจากความกระตือรือร้น/สนใจใฝ่รู้ การปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง และการกล้าพูดกล้าบอก
- 3. ด้านสุข** คือความพร้อมทางอารมณ์ที่ทำให้เกิดความสุข โดยประเมินจากการมีความพอใจ ความอบอุ่นใจ และความสนุกสนานร่าเริง

ความฉลาดทางอารมณ์ ประเมินได้โดยการตอบข้อความที่เกี่ยวข้องกับอารมณ์ ความรู้สึกและพฤติกรรมของเด็กที่แสดงออกในลักษณะต่างๆ ในช่วง 4 เดือนที่ผ่านมา แม้ว่าบางประโยคอาจจะไม่ตรงกับที่เด็กเป็นอยู่ก็ตาม ขอให้ท่านเลือกคำตอบที่ใกล้เคียงกับที่เด็กเป็นอยู่จริงมากที่สุด การตอบตามความเป็นจริงและตอบทุกข้อจะทำให้ท่านได้รู้จักเด็กและหาแนวทางในการพัฒนาเด็กให้ดียิ่งขึ้นได้

มีคำตอบที่เป็นไปได้ 4 คำตอบ สำหรับข้อความแต่ละประโยคคือ **ไม่เป็นเลย เป็นบางครั้ง เป็นบ่อยครั้ง เป็นประจำ** การประเมินให้ใช้ความรู้สึกของผู้ประเมินเป็นหลัก แต่กรณีที่ไม่แน่ใจให้ใช้เกณฑ์ต่อไปนี้เป็นแนวทางในการประเมิน

ไม่เป็นเลย	หมายถึง	ไม่เคยปรากฏ
เป็นบางครั้ง	หมายถึง	นาน ๆ ครั้ง หรือทำบ้างไม่ทำบ้าง
เป็นบ่อยครั้ง	หมายถึง	ทำบ่อย ๆ หรือเกือบทุกครั้ง
เป็นประจำ	หมายถึง	ทำทุกครั้งเมื่อเกิดสถานการณ์นั้น

การประเมินมีข้อพึงระวังดังนี้

1. ผู้ตอบแบบประเมินจะต้องรู้จักหรือคุ้นเคยกับเด็กเป็นอย่างดีไม่น้อยกว่า 6 เดือน เพื่อจะได้มีโอกาสให้ข้อมูลเกี่ยวกับเด็กได้อย่างละเอียดและถูกต้อง
2. ผู้ตอบแบบประเมิน ต้องตอบตามที่เด็กเป็นอยู่จริง
3. ถ้าผู้ตอบมีความรู้ต่ำกว่า ป. 6 ควรใช้วิธีการสัมภาษณ์โดยผู้ทำหน้าที่นำแบบประเมินไปชี้
4. ไม่ควรนำผลการประเมินไปเปรียบเทียบกับเด็กอื่น ว่ากล่าวตำหนิเด็ก หรือใช้เป็นข้อตัดสินในการคัดเลือกเด็กในโอกาสต่างๆ

ข้อความต่อไปนี้เป็นการอธิบายถึงอารมณ์ ความรู้สึกและพฤติกรรมของเด็กในช่วง 4 เดือนที่ผ่านมา โปรดใส่เครื่องหมาย “✓” ในช่องที่ท่านคิดว่าตรงกับตัวเด็กมากที่สุด มีคำตอบที่เป็นไปได้ 4 คำตอบ สำหรับข้อความแต่ละประโยคคือ ไม่เป็นเลย เป็นบางครั้ง เป็นบ่อยครั้ง เป็นประจำ คะแนน

	ไม่เป็นเลย	เป็นบางครั้ง	เป็นบ่อยครั้ง	เป็นประจำ	คะแนน
1. บอกความรู้สึกของตนเองได้เมื่อถูกถาม เช่น รู้สึกดีใจ เสียใจ โกรธ ไม่ชอบ ไม่พอใจ					
2. มักโอบกอดหรือคลอเคลียคนที่ตนรัก					
3. ยิ้มแย้มเมื่อเล่นกับเพื่อน					
4. แสดงความเห็นใจเมื่อเห็นเพื่อนหรือผู้อื่นทุกข์ร้อน เช่น บอกว่าสงสาร เข้าไปปลอบ หรือเข้าไปช่วย					
5. หยุดการกระทำที่ไม่ดีเมื่อเห็นสีหน้าไม่พอใจของผู้ใหญ่					
6. ร้องไห้งอแงเวลาไปโรงเรียนหรือสถานที่ที่ไม่อยากไป					
7. กลัวสิ่งที่อยู่ในจินตนาการ เช่น ผี สัตว์ประหลาด					
8. เอาแต่ใจตนเอง					
9. กลัวคนแปลกหน้า					
รวมข้อ 1-9					
10. เต็มใจแบ่งปันสิ่งของให้คนอื่น ๆ เช่น ขนม ของเล่น					
11. ชวนคนอื่นให้เล่นด้วยกัน					
12. สงสาร ไม่ทำร้ายสัตว์					
13. บอกผู้ใหญ่เมื่อเพื่อนหรือคนในครอบครัวไม่สบาย					
14. ใจดีกับเด็กที่เล็กกว่า					
15. อาสาช่วยผู้อื่น เช่น งานบ้าน เก็บของที่เกะกะ					
16. ไม่ช่วยเหลือเมื่อได้รับการขอร้อง					
รวมข้อ 10-16					
17. เชื่อฟังและทำตามที่ผู้ใหญ่ต้องการ					
18. บอกขอโทษหรือเข้ามาประจบเมื่อทำผิด					
19. ไม่เล่นของที่เป็นอันตราย เช่น ไม้ขีดไฟ ปลั๊กไฟ มีด หลังจากได้รับการห้ามปรามจากผู้ใหญ่					
20. ไหว้ขอบคุณเมื่อผู้อื่นให้ของโดยผู้ใหญ่ไม่ต้องบอก					
21. ไหว้หรือสวัสดีเมื่อพบผู้ใหญ่					
22. บอกให้คอยก็ไม่งอแง					
23. อดทนได้ รอคอยได้ ไม่ลงมือลงเท้า					
24. เรียกชื่อเอาแต่ใจตนเอง					
รวมข้อ 17-24					
25. ช่างสังเกตและตั้งคำถามผู้ใหญ่ถึงสิ่งต่าง ๆ ที่ได้พบเห็น					
26. มักอยากรู้อยากเห็นกับของเล่นหรือสิ่งแปลกใหม่					
27. กล้าซักถามหรือแสดงท่าที่สนใจเมื่อมีข้อสงสัย					
28. สนใจ รู้สึกสนุกกับงานหรือกิจกรรมการเรียนรู้ใหม่ ๆ					
29. ชอบเดินสำรวจเมื่ออยู่ในสถานที่ใหม่ ๆ					
30. ตั้งใจฟังเมื่อผู้ใหญ่ตอบเรื่องที่อยากรู้					
รวมข้อ 25-30					
31. ร้องไห้เมื่อไปโรงเรียน					
32. เมื่อไม่ได้ของเล่นที่อยากได้ก็สามารถเล่นของอื่นแทน					
33. ยอมรับคำอธิบายเมื่อไม่ได้สิ่งที่ต้องการ					
34. เข้ากับเด็กคนอื่น ๆ ได้ง่ายเมื่อเริ่มรู้จักกัน					
35. หงุดหงิดเมื่อต้องเปลี่ยนแปลงจากสิ่งที่คุ้นเคย					
36. ไม่ชอบไปในสถานที่ไม่คุ้นเคย เช่น บ้านญาติ บ้านเพื่อนของพ่อแม่					
รวมข้อ 31-36					

	ไม่เป็น เลย	เป็น บางครั้ง	เป็น บ่อยครั้ง	เป็นประจำ	คะแนน
37. กล่าวบอกเรื่องที่ตนเองทำผิดพลาดให้ผู้ใหญ่ฟัง					
38. บอกผู้ใหญ่เมื่อทำของเสียหาย					
39. กล่าวปฏิเสธเมื่อผู้ใหญ่จะช่วยเหลือเพราะเด็กอยากทำด้วยตนเอง					
40. บอกความต้องการของตนเองให้ผู้อื่นรู้					
41. บอกปฏิเสธเมื่อมีผู้ชวนเล่นสิ่งที่ไม่ชอบ					
42. กล่าวพูด กล่าวคุย ทักทายตอบกลับผู้อื่น					
รวมข้อ 37-42					
43. เมื่อได้รับคำชมเชย มักบอกเล่าให้คนอื่นรู้					
44. ช่วยเหลือตนเองมากขึ้นเมื่อได้รับคำชม					
45. ชอบเอาผลงานที่ทำเสร็จมาให้ผู้ใหญ่ดู					
46. พอใจที่ผู้ใหญ่ชมว่าเป็นเด็กดี					
รวมข้อ 43-46					
47. ช่วยเหลือตัวเองได้ดีเมื่อผู้ใหญ่ให้กำลังใจ					
48. ไม่หวาดกลัวเมื่อต้องอยู่กับคนที่ไม่คุ้นเคย					
49. รู้จักแผ่ความรักให้คนอื่น เช่น กอด ปกป้องน้องหรือเด็กที่เล็กกว่า					
รวมข้อ 47-49					
50. ร่วมเล่นสนุกสนานกับคนอื่น ๆ ได้					
51. รู้จักค้นหาของมาเล่นเพื่อสร้างความสนุกสนานเพลิดเพลิน					
52. ถึงแม้ไม่ได้เล่นก็สนุกกับการดูคนอื่นเล่นได้					
53. เมื่อเห็นคนอื่นเล่นสนุกก็อยากเข้าไปเล่นสนุกด้วย					
54. แสดงอารมณ์สนุกร่วมตามไปกับสิ่งที่เห็น เช่น ร้องเพลง กระโดดโลดเต้น หัวเราะเฮฮา					
55. เก็บตัว ไม่เล่นสนุกสนานกับเด็กคนอื่น ๆ					
รวมข้อ 50-55					

การให้คะแนน

แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 ให้คะแนนแต่ละข้อดังนี้

ไม่เป็นเลย	ให้	1	คะแนน
เป็นบางครั้ง	ให้	2	คะแนน
เป็นบ่อยครั้ง	ให้	3	คะแนน
เป็นประจำ	ให้	4	คะแนน

กลุ่มที่ 1 ได้แก่วัด

1	2	3	4	5	10	11	12	13	14	15	17	18	19
20	21	22	23	25	26	27	28	29	30	32	33	34	37
38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51
52	53	54											

กลุ่มที่ 2 ให้คะแนนแต่ละข้อดังนี้

ไม่เป็นเลย	ให้	4	คะแนน
เป็นบางครั้ง	ให้	3	คะแนน
เป็นบ่อยครั้ง	ให้	2	คะแนน
เป็นประจำ	ให้	1	คะแนน

กลุ่มที่ 2 ได้แก่วัด

6	7	8	9	16
24	31	35	36	55

การแปลผล

เมื่อให้คะแนนครบทุกข้อแล้ว ให้คิดคะแนนดังนี้

1. รวมคะแนนในแต่ละด้านย่อยคือ

ดี	1.1	รู้จักอารมณ์	ได้.....	คะแนน
	1.2	มีน้ำใจ	ได้.....	คะแนน
	1.3	รู้ว่าอะไรผิดอะไรถูก	ได้.....	คะแนน
เก่ง	2.1	กระตือรือร้น/สนใจใฝ่รู้	ได้.....	คะแนน
	2.2	ปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง	ได้.....	คะแนน
	2.3	กล้าพูดกล้าบอก	ได้.....	คะแนน
สุข	3.1	มีความพอใจ	ได้.....	คะแนน
	3.2	อบอุ่นใจ	ได้.....	คะแนน
	3.3	สนุกสนานร่าเริง	ได้.....	คะแนน

2. นำคะแนนที่ได้ไปแปลงเป็นคะแนนมาตรฐาน คะแนนที่ (T - Score) ตามตารางเปรียบเทียบคะแนนที่ได้กับเกณฑ์ปกติคะแนนที่ (T - Score Norms) ของความฉลาดทางอารมณ์แต่ละด้าน (หน้า 6)

3. กรอคะแนนที่ได้ลงในตารางข้างล่าง ให้สอดคล้องกับช่วงเกณฑ์คะแนนที่กำหนด

4. คิดคะแนนความฉลาดทางอารมณ์รวมโดยนำคะแนนที่ทั้ง 9 ด้าน มารวมกันแล้วหารด้วย 9 (คะแนนที่ข้อ 1.1 + 1.2 + 1.3 + 2.1 + 2.2 + 2.3 + 3.1 + 3.2 + 3.3) ÷ 9 แล้วกรอคะแนนลงในตารางการแปลผล

ตารางการแปลผลคะแนนความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กอายุ 3-5 ปี ฉบับครู/ผู้ดูแลเด็ก

เกณฑ์คะแนนที่ (T-Score Norms) คะแนน	1. ดี			2. เก่ง			3. สุข			ความฉลาดทาง อารมณ์รวม (คะแนนรวมทุก ด้าน ÷ 9)
	1.1	1.2	1.3	2.1	2.2	2.3	3.1	3.2	3.3	
50-100										
40-49										
0-39										

ตัวอย่าง สมมติว่าครูของ ด.ช. สมชาย ทำแบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ ได้คะแนนความฉลาดทางอารมณ์ในแต่ละด้านดังนี้

ดี	1.1	รู้จักอารมณ์	ได้.....	31	คะแนน
	1.2	มีน้ำใจ	ได้.....	22	คะแนน
	1.3	รู้ว่าอะไรผิดอะไรถูก	ได้.....	22	คะแนน
เก่ง	2.1	กระตือรือร้น/สนใจใฝ่รู้	ได้.....	22	คะแนน
	2.2	ปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง	ได้.....	16	คะแนน
	2.3	กล้าพูดกล้าบอก	ได้.....	18	คะแนน

สุข	3.1	มีความพอใจ	ได้.....12..... คะแนน
	3.2	อบอุ่นใจ	ได้.....9..... คะแนน
	3.3	สนุกสนานร่าเริง	ได้.....22..... คะแนน

เมื่อแปลงเป็นเกณฑ์ปกติคะแนนของแต่ละด้านได้ดังนี้

ดี	1.1	รู้จักอารมณ์	ได้.....60..... คะแนน
	1.2	มีน้ำใจ	ได้.....51..... คะแนน
	1.3	รู้ว่าอะไรผิดอะไรถูก	ได้.....45..... คะแนน

เก่ง	2.1	กระตือรือร้น/สนใจใฝ่รู้	ได้.....57..... คะแนน
	2.2	ปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง	ได้.....39..... คะแนน
	2.3	กล้าพูดกล้าบอก	ได้.....55..... คะแนน

สุข	3.1	มีความพอใจ	ได้.....43..... คะแนน
	3.2	อบอุ่นใจ	ได้.....50..... คะแนน
	3.3	สนุกสนานร่าเริง	ได้.....56..... คะแนน

คะแนนที่ความฉลาดทางอารมณ์รวมได้ $(60 + 51 + 45 + 57 + 39 + 55 + 43 + 50 + 56) \div 9 = 50.66$

ตารางการแปลผลคะแนนความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กอายุ 3-5 ปี ฉบับครู / ผู้ดูแลเด็ก

เกณฑ์คะแนนที่ (T-Score Norms) คะแนน	1. ดี			2. เก่ง			3. สุข			ความฉลาดทาง อารมณ์รวม (คะแนนรวมทุก ด้าน ÷ 9)
	1.1	1.2	1.3	2.1	2.2	2.3	3.1	3.2	3.3	
50-100	60	51		57		55		50		465+9= 50.66
40-49			45				43		56	
0-39					39					

เกณฑ์คะแนนที่ คือเกณฑ์ที่ทำให้ทราบว่าเด็กมีระดับพัฒนาการความฉลาดทางอารมณ์อยู่ในระดับใด มีความจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ในด้านนั้น ๆ มากน้อยเพียงใด

เกณฑ์คะแนนที่ ตั้งแต่ 50 ขึ้นไป บ่งบอกว่าเด็กมีความฉลาดทางอารมณ์อยู่ในเกณฑ์ที่ดี **ควรส่งเสริมและรักษาคุณลักษณะ** นี้ให้คงไว้

เกณฑ์คะแนนที่ 49-40 บ่งบอกว่าเด็ก**ควรได้รับการพัฒนา**ความฉลาดทางอารมณ์ในด้านนั้นๆ ให้ดียิ่งขึ้น ผู้ใหญ่ควรร่วมกันส่งเสริมให้เด็กมีความฉลาดทางอารมณ์ในด้านนั้นๆ อย่างต่อเนื่อง

เกณฑ์คะแนนที่ต่ำกว่า 40 คะแนน บ่งบอกว่าเด็ก**จำเป็นต้องได้รับการพัฒนา**ความฉลาดทางอารมณ์ในด้านนั้นๆ ให้ดียิ่งขึ้น ผู้ใหญ่จำเป็นต้องช่วยกันเอาใจใส่พัฒนาความฉลาดทางอารมณ์เด็กอย่างจริงจังและสม่ำเสมอ

กล่าวโดยสรุป หากคะแนนของเด็กแตกต่างจากช่วงคะแนนของเด็กส่วนใหญ่ที่ได้จากการสำรวจ ไม่ว่าจะคะแนนมากหรือน้อยก็ตาม ผู้ใหญ่ควรตระหนักถึงการ**ส่งเสริม**ให้เด็กประพฤติปฏิบัติตนให้เหมาะสมตามแนวทางพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์แต่ละด้าน

ตารางเปรียบเทียบคะแนนที่ได้ กับเกณฑ์ปกติคะแนนที่ (T-Score Norms) ของความฉลาดทางอารมณ์ในแต่ละด้าน ของเด็กอายุ 3-5 ปี ฉบับครู/ผู้ดูแลเด็ก

คะแนนดิบ ที่ได้	ดี			เก่ง			สุข		
	1.1 รู้จัก อารมณ์	1.2 มีน้ำใจ	1.3 รู้ว่าอะไร ถูกอะไร ผิด	2.1 กระตือ รือร้อน สนใจใฝ่ รู้	2.2 ปรับตัว ต่อการ เปลี่ยนแปลง	2.3 กล้าพูด กล้าบอก	3.1 มีความ พอใจ	3.2 อบอุ่นใจ	3.3 สนุก สนาน ร่าเริง
3 คะแนน								16	
4 คะแนน							8	22	
5 คะแนน							13	28	
6 คะแนน				11		19	17	33	
7 คะแนน		9		14	3	22	21	39	2
8 คะแนน		12	12	17	7	25	25	45	6
9 คะแนน		15	15	20	11	28	30	50	10
10 คะแนน		17	17	23	15	31	34	56	13
11 คะแนน	2	20	19	26	19	34	38	62	17
12 คะแนน	5	23	22	29	23	37	43	67	20
13 คะแนน	8	26	24	31	27	40	47		24
14 คะแนน	11	29	26	34	31	43	51		27
15 คะแนน	14	31	29	37	35	46	55		31
16 คะแนน	17	34	31	40	39	49	60		35
17 คะแนน	19	37	34	43	43	52			38
18 คะแนน	22	40	36	46	47	55			42
19 คะแนน	25	43	38	49	51	58			45
20 คะแนน	28	45	41	52	55	61			49
21 คะแนน	31	48	43	54	59	64			52
22 คะแนน	34	51	45	57	63	67			56
23 คะแนน	37	54	48	60	67	70			60
24 คะแนน	40	56	50	63	71	73			63
25 คะแนน	43	59	52						
26 คะแนน	46	62	55						
27 คะแนน	49	65	57						
28 คะแนน	52	68	60						
29 คะแนน	54		62						
30 คะแนน	57		64						
31 คะแนน	60		67						
32 คะแนน	63		69						
33 คะแนน	66								
34 คะแนน	69								
35 คะแนน	72								
36 คะแนน	75								

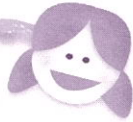
* ค่าคะแนนได้จากการสำรวจความฉลาดทางอารมณ์เด็กจำนวน 1,300 คน ทั่วประเทศในปี พ.ศ. 2545

แนวทางการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์เด็กอายุ 3-5 ปี ในด้านต่าง

ผู้ใหญ่ที่เกี่ยวข้องกับการดูแลเด็กควรทำสิ่งเหล่านี้ให้สม่ำเสมอในชีวิตประจำวันเพื่อเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์ให้กับเด็ก

1. ด้านดี

- 1.1 การรู้จักอารมณ์** เมื่อเด็กมีอารมณ์เกิดขึ้น เช่น โกรธ โมโห ผู้ใหญ่ควรช่วยให้เด็กรู้จักอารมณ์ของตนเอง อันเป็นพื้นฐานของการควบคุมอารมณ์ได้ในอนาคต โดยไม่ตำหนิเด็กแต่ควรแสดงท่าทีที่ เข้าใจเช่น โอบกอดเด็ก จะทำให้เด็กรู้สึกผ่อนคลาย และผู้ใหญ่ควรถามเพื่อเป็นการให้เด็ก ทบทวนอารมณ์ของตนเอง เช่น “หนูรู้ตัวหรือเปล่าว่ากำลังโกรธ” “หนูรู้สึกว่ใครๆ ก็พากันรักน่อง มากกว่าหนูใช่ไหม”
- 1.2 มีน้ำใจ** ผู้ใหญ่ควรสอนให้เด็กรู้จักแบ่งปันสิ่งของให้คนอื่น หรือกล่าวชมเมื่อเด็กช่วยเหลือผู้อื่นทำ สิ่งใดสิ่งหนึ่ง ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ของตัวเด็กเองและการอยู่ร่วมกับคนอื่น
- 1.3 รู้ว่ทำอะไรถูกอะไรผิด** เมื่อเด็กทำผิด เช่น เดินชนผู้อื่นโดยไม่ได้ตั้งใจ ควรสอนเด็กให้รู้จักกล่าว คำขอโทษ เพราะการเดินชนผู้อื่นอาจจะทำให้เขาเจ็บหรือไม่พอใจได้ การขอโทษทำให้ผู้อื่นไม่ถือ โทษโกรธเด็ก

2. ด้านเก่ง

- 2.1 กระตือรือร้น/สนใจใฝ่รู้** ผู้ใหญ่ควรมีท่าทีสนใจเมื่อเด็กมีข้อสงสัยหรือซักถาม เพราะเด็กวัยนี้มัก มีความสนใจ อยากรู้อยากเห็นสิ่งแปลกใหม่รอบตัว นอกจากนี้ผู้ใหญ่ควรส่งเสริมให้เด็กรู้จักวิธี ค้นหาคำตอบอย่างง่ายที่สอดคล้องกับวัยของเด็ก
- 2.2 ปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง** เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงเด็กมักจะเกิดความหว่นไหว ดังนั้น ผู้ใหญ่ ควรปลอบใจ ให้ความมั่นใจเด็กเพื่อให้เด็กรู้สึกอบอุ่นใจและปรับตัวได้ นอกจากนี้ผู้ใหญ่ควรให้เด็ก ได้พบปะคนอื่นว่ นอกบ้านบ้าง เช่น พาไปเที่ยวบ้านญาติ บ้านเพื่อน หรือเล่นกับเพื่อนนอกบ้าน ซึ่งจะทำให้เด็กได้เรียนรู้เกี่ยวกับการอยู่ร่วมกับคนอื่นหรือสิ่งแวดล้อมรอบตัว
- 2.3 กล้าพูดกล้าบอก** เมื่อเด็กบอกความรู้สึก หรือแสดงความคิดเห็น ผู้ใหญ่ควรรับฟังด้วยความสนใจ และถามเหตุผล ท่าทีของผู้ใหญ่จะเป็นการสนับสนุนให้เด็กมีความมั่นใจในตนเอง และผู้ใหญ่ก็จะ เข้าใจเด็กมากขึ้นด้วย

3. ด้านสุข

- 3.1 **มีความพอใจ** ผู้ใหญ่ควรสนับสนุนให้เด็กทำอะไรด้วยตนเองหรือแสดงความสามารถเฉพาะตัว เมื่อเด็กทำได้ผู้ใหญ่ควรกล่าวชมเชย จะทำให้เด็กเกิดความภูมิใจและมีความสุข
- 3.2 **อบอุ่นใจ** เด็กทุกคนต้องการให้ผู้ใหญ่อยู่ใกล้ชิด คอยปกป้องและให้กำลังใจ โดยเฉพาะเวลาเด็กเริ่มทำอะไรด้วยตนเองเป็นครั้งแรก เพราะจะทำให้เด็กรู้สึกอบอุ่นใจ ไม่กังวล มีความมั่นคงทางอารมณ์ และกล้าที่จะทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเองในระยะต่อไป
- 3.3 **สนุกสนานรื่นเริง** ผู้ใหญ่ควรเปิดโอกาสให้เด็กได้เล่น หรือร่วมสนุกสนานเฮฮาไปกับเพื่อนเพราะเป็นสิ่งที่จำเป็นต่อชีวิตเด็ก ทั้งนี้พ่อแม่อาจมีส่วนช่วยกระตุ้นโดยการร่วมกิจกรรมกับเด็ก สิ่งเหล่านี้จะเป็นการฝึกให้เด็กเป็นคนอารมณ์ดี และเป็นการช่วยผ่อนคลายอารมณ์ที่ขุ่นมัวทั้งหลายได้เป็นอย่างดี สำหรับเด็กที่มีท่าทางหงอยเหงา ผู้ใหญ่ไม่ควรละเลย แต่ควรสนับสนุนให้เด็กร่วมในกิจกรรมที่สนุกสนานกับผู้อื่น

นอกจากแนวทางการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ที่กล่าวมาแล้ว หากสนใจรายละเอียดเพิ่มเติมท่านอาจหาความรู้ได้จากคู่มือการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์เด็กอายุ 3-11 ปี ของกรมสุขภาพจิต

ลิขสิทธิ์ของกรมสุขภาพจิต

สำนักพัฒนาสุขภาพจิต กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข
ถนนติวานนท์ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000